

Sygn. akt I C 2931/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSR Agnieszka Leszkiewicz

Protokolant: S. N.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 września 2017 r. w S. sprawy

z powództwa (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko R. Ż. (1)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego R. Ż. (1) na rzecz powoda (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 9.988,16 zł (dziewięć tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt osiem złotych i 16/100) z odsetkami wynikającymi z czynności prawnej w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku rocznym od dnia 29.08.2016 r. do dnia zapłaty, z tym zastrzeżeniem, iż odsetki te nie mogą przekraczać w stosunku rocznym dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetek maksymalnych);

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

III. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania.

Sygn. akt I C 2931/16

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. pozwem z dnia 28.09.2016 r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym domagał się zasądzenia od pozwanego R. Ż. (1) kwoty 9.988,16 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 29.08.2016 r. do dnia zapłaty od kwoty 9.119,99 zł. Wniósł także o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych w wysokości 125,00 zł.

Na uzasadnienie powyższego powód wskazał, że w dniu 05.08.2013 r. udzielił R. Ż. (2) pożyczki gotówkowej nr (...) na kwotę 15.539,19 zł, zaś pozwany zobowiązał się do spłaty tejże kwoty zgodnie z harmonogramem spłat. Mimo wezwań i monitów pozwany nie wywiązał się z obowiązku spłaty, w związku z czym cała należność stała się wymagalna. Powód skierował do R. Ż. (1) pismo z dnia 07.07.2016 r., w którym wezwał go do zapłaty zobowiązania. Na dochodzoną pozwem kwotę składają się: należność główna w wysokości 9.119,99 zł, odsetki w wysokości 678,17 zł stanowiące różnicę między sumą odsetek umownych naliczonych w związku z udzieleniem kredytu w kwocie 4.090,79 zł od dnia zawarcia umowy (...)08.2013 r. i odsetek karnych w kwocie 190,06 zł naliczonych od dnia 15.11.2013 r., a sumą odsetek zapłaconych przez pozwanego w kwocie 3.602,68 zł, a także kwota 190,00 zł tytułem kosztów, odsetek i prowizji oraz dalsze odsetki naliczane od dnia następnego po dniu wystawienia wyciągu z ksiąg banku do dnia zapłaty obliczone od kwoty niespłaconego kapitału, tj. 9.119,99zł według zmiennej stopy procentowej wyznaczonej jako czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, z tym zastrzeżeniem, że od dnia 01.01.2016 r. wysokość tych

odsetek nie może przekroczyć w stosunku rocznym wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie wynikających z art. 481 § 1 k.c.

Postanowieniem z dnia 02.11.2016 r. (k. 5) Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Słupsku.

W piśmie procesowym z dnia 31.03.2017 r. powód sprecyzował żądanie odsetek ustawowych, w ten sposób że wniósł o ich zasądzenie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku z zastrzeżeniem, że od dnia 01.01.2016 r. wysokość tych odsetek nie może przekroczyć w stosunku rocznym wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie wynikających z art. 481 § 22 k.c.

Na rozprawie w dniu 08.06.2017 r. pozwany R. Ż. (1) oświadczył, że wiedział o wzięciu kredytu i o tym na jaki cel został on przeznaczony, jednak wszystkimi płatnościami zajmowała się jego żona. W związku z deklaracją spłaty zadłużenia wniósł o rozłożenie dochodzonej kwoty na raty w wysokości po 300,00 zł miesięcznie z uwagi na wysokość osiągniętych przez siebie dochodów w wysokości 2.200,00 zł.

W piśmie procesowym z dnia 21.06.2017 r. powód na żądanie sądu wskazał, iż w związku z uznaniem przez stronę pozwaną powództwa i wnioskiem o rozłożenie dochodzonego świadczenia, z uwagi na dotychczasowy sposób wywiązywania się pozwanego z obowiązku spłaty, nie wyraża zgody na ustalenie ratalnego sposobu regulowania zobowiązania. Brak po stronie pozwanego aktywności w ratalnej spłacie zobowiązania pomimo wielokrotnie składanych deklaracji nie stwarza realnej perspektywy, że powód w sposób efektywny z tej formy spłaty będzie mógł skorzystać. Składane deklaracje przez R. Ż. (1) nie mają na celu realnej spłaty zadłużenia, a jedynie przewlekanie postępowania. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów sądowych, w tym kosztów w myśl art. 98 § 1 k.p.c.

W piśmie z dnia 11.07.2017 r. pozwany R. Ż. (1) wskazał, iż zwrócił się na piśmie do powoda o rozłożenie istniejącej zaległości na raty.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

W dniu 05.08.2013 r. powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna we W. zawarł z pozwanym R. Ż. (1) umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Przedmiotem umowy było udzielenie pożyczki w wysokości 15.539,19 zł, obowiązującej w okresie od dnia 05.08.2013 r. do dnia 15.08.2015 r.

Zgodnie z § 1 pkt. 15 umowy pożyczki za okres opóźnienia w spłacie raty lub jej części Bank naliczał odsetki od zadłużenia przeterminowanego. Stopa tych odsetek karnych była zmienna, na dzień zawarcia umowy wynosiła 16,00% i była równa czterokrotności aktualnej na dany dzień wysokości stopy kredytu lombardowego NBP.

dowód: umowa pożyczki gotówkowej z dnia 05.08.2013 r. k. 17-120 i verte, harmonogram spłat pożyczki – k. 21.

Pożyczka była spłacana w okresie od 12.09.2013 r. do 06.20.2016 r., następnie pozwany zaprzestał spłaty wynikającego z niej zobowiązania. Pismem z dnia 06.07.2016 r. powód wypowiedział umowę pożyczki, wskazując iż do spłaty pozostała kwota 11.127,42 zł. Wezwanie odebrała żona pozwanego R. Ż. (3).

dowód: zestawienie wpłat dokonanych na rachunek techniczny kredytu /pożyczki – k. 22, wypowiedzenie umowy – k. 23.

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna we W. wystawił wyciąg z ksiąg banku z dnia 28.08.2016 r., z którego wynikało, iż pozwanemu pozostała do spłaty należność główna z tytułu zaciągniętej pożyczki w kwocie 9.119,99 zł, odsetki za okres od dnia 05.08.2013 r. do dnia wystawienia wyciągu w wysokości 678,17, a także należność za koszty, opłaty i prowizje w wysokości 180,00 zł.

dowód: wyciąg z ksiąg banku z dnia 28.08.2016 r. – k. 15-16.

Pozwany pismem z dnia 07.07.2017 r. wystąpił do powoda z prośbą rozłożenie płatności należności objętej żądaniem pozwu na raty.

dowód: pismo pozwanego z dnia 07.07.2017 r. – k. 62-63 wraz z dowodem nadania.

Pozwany jest zatrudniony na umowę o pracę w D., na stanowisku futrzarza. Jego miesięczne dochody wynoszą od 2.200,00 zł do 2.600,00zł. Nie są w stosunku do niego prowadzone postępowania egzekucyjne, jednak posiada zadłużenie na kwotę około 40.000,00 zł. Miesięczna wysokość spłaty wynosi około 1.800,00 zł i będzie trwała jeszcze od roku do dwóch lat. R. Ź. (1) prowadzi gospodarstwo jednoosobowe, pomaga mu rodzina, a obecnie również żona, która go opuściła i która wcześniej zajmowała się dokonywaniem płatności. Miesięcznie pozostaje mu kwota 400,00 zł, którą wydatkuje na opłaty za światło, gaz, wodę, czynsz, który jest płatny raz na kwartał w wysokości 70,00 zł.

dowód: przesłuchanie pozwanego R. Ź. (1) w charakterze strony k. 67 (00:11:48 – 00:15:16) .

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w przeważającej części.

Niespornym między stronami było, iż doszło między nimi do zawarcia umowy pożyczki (uregulowanej w art. 720 kc. i n.), a także co do treści tej umowy. Niesporna była okoliczność, iż pozwany nie uregulował pożyczki w terminach i wysokości określonych w harmonogramie spłaty. Niesporna też była wysokość i daty wszystkich wpłat dokonanych przez pozwanego.

Pozwany podniósł, iż z uwagi na trudną sytuację materialną, w której obecnie pozostaje wnosi o rozłożenie istniejącego zadłużenia na raty.

Zgodnie zatem z treścią art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.

Sąd zważył zatem, że przepis art. 320 kpc. pozwala sądowi w szczególnie uzasadnionych wypadkach na odroczenie wykonania wymagalnego roszczenia przez rozłożenie go na raty. Stosowanie komentowanego przepisu wywołuje skutki w sferze majątkowej obu stron, a zatem powinien być on stosowany z uwzględnieniem zarówno interesu pozwanego, który jest eksponowany częściej, jak i interesu powoda. Oznacza to, że rozważając zastosowanie art. 320, sąd musi brać pod uwagę interesy obu stron, a także skutki, jakie orzeczenie spowoduje w ich sferze prawnej i życiowej (por. wyrok SN z dnia 9 kwietnia 2015 r., II CSK 409/14, LEX nr 1677131).

Zastosowanie art. 320 kpc. jest możliwe „w szczególnie uzasadnionych wypadkach”. Nie ma tu mowy o wypadkach wyjątkowych, a więc szczególnie rzadkich, niecodziennych lub nadzwyczajnych (por. np. art. 4241 § 2), lecz chodzi o wypadki szczególnie uzasadnione, czyli takie, które bardzo, ponadprzeciętnie lub w sposób nadzwyczajny uzasadniają albo nawet nakazują zmodyfikowanie skutków wymagalności dochodzonego roszczenia. Ocena tych wypadków należy do sądu, nie jest jednak oceną dowolną; musi być poprzedzona niezbędnymi ustaleniami oraz wsparta przekonującym wywodem, zaś okoliczności pozwalające na zakwalifikowanie określonego wypadku, jako szczególnie uzasadnionego mogą wynikać głównie ze stanu majątkowego stron, ich sytuacji rodzinnej lub zdrowotnej oraz z doraźnych – stwierdzonych przez sąd – trudności ze spełnieniem świadczenia w terminie wynikającym z treści roszczenia. Chodzi zwłaszcza o wypadki, w których spełnienie zasądzonego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania albo bardzo utrudnione lub narażałoby jego bądź jego bliskich na niepowetowane szkody. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być subiektywne, wynikające z indywidualnych cech i zachowań stron, a także obiektywne, spowodowane np. zjawiskami przyrodniczymi, sytuacją gospodarczą lub innymi czynnikami samoistnymi, niezależnymi od stron. Należy jednak wykluczyć trudności spowodowane przez dłużnika i przez niego „zawinione”, szczególnie w celu odwleczenia spełnienia świadczenia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd uznał, iż nie istnieją przesłanki uzasadniające rozłożenie dochodzonego roszczenia na raty w niniejszej sprawie.

Niewątpliwie sytuacja pozwanego jest niezmiernie trudna, albowiem przy dochodach w wysokości 2.200,00 – 2.600,00 zł miesięcznie ponosi wydatki związane ze spłatą pożyczek i kredytów w wysokości 1.800,00 zł. Pozostaje mu więc niewielka kwota około 400,00 zł miesięcznie na pokrycie bieżących opłat związanych z utrzymaniem mieszkania oraz wyżywieniem, czy też zakupem ubrań. W tej sytuacji jak sam wskazał jest zdany na pomoc rodziny i żony.

Sąd uznał, iż nawet rozłożenie należności na raty w kwocie 300,00 zł, zgodnie z wnioskiem pozwanego, nie gwarantuje wierzycielowi, iż spłata ta nastąpi oraz że możliwym będzie uniknięcie postępowania egzekucyjnego. Dochody pozwanego nie dają realnej możliwości spłaty istniejącego zadłużenia nawet przy jego rozłożeniu na raty.

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

W pkt. II wyroku Sąd oddalił powództwo co do żądania zasądzenia odsetek umownych - po 1.01.2016 r. w wysokości nie wyższej, niż odsetki ustawowe maksymalne za opóźnienie.

Mianowicie, strony nie zastrzegły w umowie takich odsetek, a tylko wtedy gdyby zastrzegły w umowie, iż odsetki za opóźnienie (przed 1.01.2016 r. odsetki takie nie były znane) są wyższe, niż przewidziane w art. 481 § 2 k.c., powód mógłby się ich domagać - do wysokości odsetek ustawowych maksymalnych za opóźnienie - co wynika z treści całego przepisu art. 481 k.c. (w szczególności art. 481 § 22 k.c.).

Powód tymczasem domagał się odsetek umownych, które zostały ustalone w umowie na kanwie przepisu art. 359 kc., przy uwzględnieniu jego brzmienia przed 1.01.2016 r.

Dlatego też od dnia 1.01.2016 r., skoro powód dalej domagał się odsetek umownych - wynikających z czynności prawnej (umowy pożyczki) - to podstawa żądania jest ta sama - art. 359 k.c., a nie art. 481 k.c.

Wobec zmiany brzmienia przepisu art. 359 § 21 k.c., od 1.01.2016 r. powodowi należne są odsetki umowne (zgodnie z zawartą umową) w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, w wysokości nie wyższej, niż odsetki ustawowe maksymalne (określone w art. 359 kc., a nie art. 481 kc.). Dlatego też, Sąd orzekł jak w pkt I i II wyroku.

W przedmiocie kosztów postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. uznając, iż w niniejszej sprawie – z uwagi na trudną sytuację rodzinną i materialną - zachodzą przesłanki do nieobciążania pozwanego kosztami postępowania.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

dn. 16.10.2017 r.